

Αθήνα, 4 Μαρτίου 2026

**Επιστολή Νίκου Ανδρουλάκη, Προέδρου ΠΑΣΟΚ-Κινήματος Αλλαγής στον Πρόεδρο της
Βουλής για τη διεξαγωγή προ ημερησίας διατάξεως συζήτησης**

**Προς τον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων
κ. Νικήτα Κακλαμάνη**

**Θέμα: Διεξαγωγή προ ημερησίας διατάξεως συζήτησης για την ποιότητα του κράτους δικαίου,
των θεσμών και της λειτουργίας του κοινοβουλίου στην Ελλάδα.**

Αξιότιμε Κύριε Πρόεδρε,

Στο κρίσιμο γεωπολιτικό και διεθνές περιβάλλον, ιδίως εν όψει της ανάδυσης ακραίων και αναθεωρητικών δυνάμεων, η εύρυθμη λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών και η ενίσχυση των δεσμών εμπιστοσύνης μεταξύ πολιτών και πολιτείας αποκτούν ολοένα και μεγαλύτερη σημασία ως συντελεστές ισχύος κάθε χώρας. Ως εκ τούτου, η ενίσχυση των δημοκρατικών θεσμών και του κράτους δικαίου και η ποιοτική λειτουργία της Δημοκρατίας μας δεν είναι πολυτέλεια. Αποτελεί ασπίδα προστασίας και προϋπόθεση αναπτυξιακής και ηθικής προόδου της χώρας.

Μετά από μια δεκαετία βαθιάς οικονομικής κρίσης, οι πολίτες ανέμεναν και αξίωναν ένα διαφορετικό υπόδειγμα διακυβέρνησης, με διαφάνεια, λογοδοσία, αξιοκρατία και δικαιοσύνη. Είναι κοινός τόπος ότι οι ισχυροί θεσμοί και το στιβαρό κράτος δικαίου αποτελούν θεμέλιο πραγματικής ανάπτυξης και κοινωνικής ευημερίας. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο ότι χώρες που ήρθαν αντιμέτωπες με εξίσου βαθιά οικονομική κρίση κατάφεραν να ορθοποδήσουν γρηγορότερα λόγω της ανθεκτικότητας και της ακεραιότητας των θεσμών τους, ενώ χώρες με ισχυρή θεσμική λειτουργία βρίσκονται διαχρονικά ψηλά στους δείκτες ανταγωνιστικότητας και ευημερίας.

Ωστόσο, παρά τη μέχρι σήμερα πρόοδο, η εύρυθμη λειτουργία των δημοκρατικών και δικαιοκρατικών θεσμών στη χώρα μας, την Ελλάδα, παραμένει ακόμη, εν πολλοίς, ζητούμενο. Η πρόσφατη απόφαση

του Μονομελούς Πλημμελειοδικείου Αθηνών είναι το πλέον πρόσφατο από μια σειρά γεγονότων που αναδεικνύουν εμφατικά τις θεσμικές εκτροπές και την καταρράκωση του Κράτους Δικαίου στην χώρα μας. Το σκάνδαλο των παράνομων παρακολουθήσεων πολιτικών προσώπων, δημοσιογράφων, επιχειρηματιών, ανώτατων δικαστικών, του Αρχηγού των Ενόπλων Δυνάμεων και του Αρχηγού της ΕΛ.ΑΣ., μέσω του λογισμικού Predator αλλά και ευθέως από την υπαγόμενη στο Γραφείο Πρωθυπουργού Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών (ΕΥΠ), συνιστά βαρύ πλήγμα στη δημοκρατική λειτουργία.

Η αποκάλυψη της υπόθεσης, το 2022, οδήγησε, άλλωστε, σε παραίτηση τον τότε Διοικητή της ΕΥΠ και τον τότε Γενικό Γραμματέα του Πρωθυπουργού και ανιψιό του. Ωστόσο, αντί για πλήρη διαλεύκανση, ακολούθησε μια διαρκής προσπάθεια συγκάλυψης των κυβερνητικών ευθυνών, η οποία συνεχίζεται έως σήμερα.

Χαρακτηριστικά αναφέρω:

- Την **Εξεταστική Επιτροπή – φιάσκο**, στην οποία η κυβερνητική πλειοψηφία αρνήθηκε να καλέσει μια σειρά από βασικούς μάρτυρες ώστε στη συνέχεια να προβεί στην προαποφασισμένη απαλλαγή όλων των εμπλεκόμενων πολιτικών προσώπων από τις ευθύνες τους, σε πλήρη αντίθεση με τα στοιχεία της υπόθεσης, καθώς και τα αντίστοιχα συμπεράσματα της Επιτροπής PEGA του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τη διερεύνηση της χρήσης λογισμικών παρακολουθήσεων.
- Την **αλλαγή του νομοθετικού πλαισίου** από την κυβερνητική πλειοψηφία με «νυχτερινή» διάταξη που τέθηκε στο τέλος ενός άσχετου νομοσχεδίου εκατοντάδων σελίδων που προέβλεπε... μέτρα κατά του COVID (!)-χωρίς επαρκή αιτιολογία και παραπλανώντας τη Βουλή- και με την οποία επιβλήθηκε καθολική απαγόρευση ενημέρωσης των παρακολουθούμενων προσώπων για τους λόγους παρακολούθησής τους, με τη σχετική διάταξη να έχει ήδη κριθεί αντισυνταγματική από το Συμβούλιο της Επικρατείας.
- Την **άρνηση της ευρισκόμενης υπό την εποπτεία του Πρωθυπουργού ΕΥΠ να συμμορφωθεί με την ανωτέρω απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας** και να μου χορηγήσει πλήρες αντίγραφο του φακέλου της παρακολούθησής μου.
- Την εντελώς τυπική έρευνα, στην οποία προέβη η Εθνική Αρχή Διαφάνειας στις εμπλεκόμενες εταιρείες και στην ΕΥΠ, όπου κατά παραδοχή της προϊσταμένης της απλά ελέγχθηκαν οι συμβάσεις για το... αν αυτές αναφέρονται σε πώληση παράνομου κατασκοπευτικού λογισμικού!
- Την αντισυνταγματική, χωρίς την απαιτούμενη πλειοψηφία και με την απολύτως αναγκαία και χωρίς προσχήματα συμβολή της Ελληνικής Λύσης, αλλαγή της σύνθεσης της Ολομέλειας της ΑΔΑΕ, ώστε να ελεγχθεί πλήρως η Ανεξάρτητη αυτή Αρχή και η έρευνά της.
- Τις σε κάθε περίπτωση τραγικά καθυστερημένες (μετά από εβδομάδες ή και μήνες), κατόπιν ραντεβού και ενίοτε προσυνηνοημένες, όπως προέκυψε από καταθέσεις στο Δικαστήριο στην

ως άνω δίκη των υποκλοπών, έρευνες των Αρχών σε στενούς συνεργάτες των κατηγορουμένων και τις εμπλεκόμενες εταιρείες, οι οποίες στο μεταξύ είχαν εκκενώσει τα γραφεία και τις εγκαταστάσεις τους.

- Τη στρεβλή, παράτυπη και αντίθετη στον σκοπό της λειτουργία της Εξεταστικής Επιτροπής της Βουλής για τη διερεύνηση του σκανδάλου των παράνομων παρακολουθήσεων. Σε αυτήν τη διαδικασία, σύμφωνα με κατάθεση μάρτυρα στη δίκη ενώπιον των υποκλοπών - η οποία δεν έχει απαντηθεί ή διαψευσθεί από την Κυβέρνηση ή την κοινοβουλευτική πλειοψηφία - όταν ο ίδιος είχε προσέλθει ως μάρτυρας ενώπιον της Επιτροπής, του υποβλήθηκαν από βουλευτές της πλειοψηφίας ερωτήσεις εκ των προτέρων γνωστές στον ίδιο.

Η πρόσφατη απόφαση του Μονομελούς Πλημμελειοδικείου Αθηνών συνιστά καίριο θεσμικό γεγονός. Η καταδίκη τεσσάρων προσώπων για την παράνομη χρήση του κατασκοπευτικού λογισμικού «Predator» και η ρητή αναφορά σε ενδεχόμενη διερεύνηση περαιτέρω αξιόποινων πράξεων, μεταξύ των οποίων και αυτού της κατασκοπείας, διαψεύδει οριστικά το κυβερνητικό αφήγημα περί «αμιγώς ιδιωτικής υπόθεσης» και την αποποίηση των κυβερνητικών ευθυνών. Καταρρίπτει δε πλήρως και το περίφημο «πόρισμα» του Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου, στον οποίο είχε ανατεθεί η δικογραφία μετά από αφαίρεσή της από τους Εισαγγελείς Πρωτοδικών και ο οποίος μεταξύ άλλων είχε απορρίψει και κάθε ένδειξη τέλεσης του αδικήματος της κατασκοπείας.

Όταν αποδεικνύεται η ύπαρξη οργανωμένου μηχανισμού παρακολούθησης σε βάρος δεκάδων πολιτικών, δικαστικών και στρατιωτικών προσώπων, η σιωπή του Πρωθυπουργού δεν μπορεί να εκληφθεί ως ουδετερότητα, αλλά ως πολιτική υπεκφυγή, εγείροντας ταυτόχρονα αμείλικτα ερωτήματα, στα οποία η Κυβέρνηση οφείλει να απαντήσει: πώς είναι δυνατόν πρόσωπα που σήμερα καταδικάστηκαν να δρούσαν ανενόχλητα, να απολάμβαναν κρατική προστασία, να συμμετείχαν σε επίσημες κρατικές αποστολές και να εξασφάλιζαν άδειες εξαγωγής κατασκοπευτικού λογισμικού από την Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας;

Ομοίως ανεξήγητη είναι και η σιωπή των πολυάριθμων υπουργών της σημερινής κυβέρνησης, οι οποίοι ουδέν έχουν πράξει για να συνδράμουν την Δικαιοσύνη ώστε να διερευνήσει τι συνέβη με την παγίδευση ή απόπειρα παγίδευσης των τηλεφώνων τους και αν αυτή προήλθε από το εσωτερικό ή το εξωτερικό.

Όλα τα παραπάνω σχηματίζουν μία εικόνα βαθιάς θεσμικής παρακμής, που δεν αξίζει στην Ελλάδα και στον ελληνικό λαό.

Τα τελευταία επτά χρόνια, με ευθύνη της κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας, διαμορφώνεται ένα επαναλαμβανόμενο μοτίβο σοβαρής θεσμικής υποχώρησης, το οποίο χαρακτηρίζεται από υποθέσεις

που πλήττουν τη θεσμική τάξη, παραβιάσεις του Συντάγματος και του Κανονισμού της Βουλής, απόπειρες περιορισμού της διαφάνειας και λογοδοσίας και επιθέσεις σε Ανεξάρτητες Αρχές και ευρωπαϊκούς θεσμούς, όπως η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία. Ενδεικτικά:

1) **Συνεχείς περιπτώσεις παραβίασης ή καταστρατήγησης του Συντάγματος**, με χαρακτηριστικό παράδειγμα το άρθρο 86 του Συντάγματος για την ποινική ευθύνη των Υπουργών. Παραβιάσεις και μεθοδεύσεις με στόχο τη συγκάλυψη των κυβερνητικών ευθυνών τόσο στο πλαίσιο του εγκληματικού δυστυχήματος των Τεμπών όσο και, πιο πρόσφατα, στο σκάνδαλο του ΟΠΕΚΕΠΕ, με αποκορύφωμα την πρωτοφανή μεθόδευση της κατάχρησης της επιστολικής ψήφου των βουλευτών για τον έλεγχο της ψηφοφορίας για τη διερεύνηση ποινικών ευθυνών των κ.κ. Βορίδη και Αυγενάκη.

2) **Συνεχείς παραβιάσεις του Κανονισμού της Βουλής**, με την εισαγωγή πλήθους άσχετων τροπολογιών της τελευταίας στιγμής, δίχως να προηγηθεί οποιαδήποτε δημόσια διαβούλευση, συζήτηση στις αρμόδιες κοινοβουλευτικές επιτροπές ή ακρόαση φορέων και με παραβίαση των διατάξεων που αφορούν στην επιστολική ψήφο και τη μυστικότητα της ψήφου.

3) **Ανεπίτρεπτες παρεμβάσεις στη λειτουργία και το έργο Ανεξάρτητων Αρχών**: Καθ' όλη τη διάρκεια της διακυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας, γίναμε μάρτυρες μιας συντονισμένης επίθεσης στις ανεξάρτητες αρχές και στον ρόλο τους όποτε η άσκηση των ελεγκτικών τους αρμοδιοτήτων μπορούσε να απειλήσει την παντοδυναμία της Κυβέρνησης και να τη φέρει προ των ευθυνών της. Η υποστελέχωση κρίσιμων αρχών, όπως η Επιτροπή Ανταγωνισμού, οι αλλαγές στη σύνθεσή τους χωρίς την απαιτούμενη συνταγματική πλειοψηφία, όπως στην περίπτωση της Αρχής Διασφάλισης Απορρήτου Επικοινωνιών, καθώς και οι επανειλημμένες επιχειρήσεις στοχοποίησης μελών τους δημιουργούν εύλογα ερωτήματα ως προς τον σεβασμό της συνταγματικά ή νομοθετικά κατοχυρωμένης ανεξαρτησίας τους.

4) **«Επιτελικές» αποτυχίες του Επιτελικού Κράτους**: Οι πολυδιαφημισμένες νομοθετικές πρωτοβουλίες, όπως το επιτελικό κράτος και το νέο σύστημα επιλογής των διοικήσεων δημοσίων φορέων, οδήγησαν στην πρωτοφανή συγκέντρωση εξουσιών στο Μέγαρο Μαξίμου και στην ουσιαστική κομματικοποίηση της ανώτερης δημόσιας διοίκησης. Το σύστημα επιλογής διοικήσεων δημοσίων φορέων κατέστησε τη στελέχωση κρίσιμων θέσεων αντικείμενο στενού κυβερνητικού ελέγχου, αναιρώντας την αξιοκρατία και υπονομεύοντας τη διαφάνεια στη διαχείριση των δημόσιων πόρων.

Τα ανωτέρω δεν συνιστούν μεμονωμένα περιστατικά, αλλά εκφάνσεις μιας ευρύτερης θεσμικής διολίσθησης και μιας νοοτροπίας που βλέπει το κράτος ως λάφυρο. Η εικόνα αυτή αποτυπώνεται και στους διεθνείς δείκτες: σύμφωνα με τον Δείκτη Κράτους Δικαίου 2025 του World Justice Project, η

Ελλάδα κατατάσσεται στην 48^η θέση μεταξύ 143 χωρών, υποχωρώντας σε σχέση με το προηγούμενο έτος, ενώ βρίσκεται στην 29^η θέση από τις συνολικά 31 χώρες της Ευρώπης, της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΕΤΑ) και της Βόρειας Αμερικής, ξεπερνώντας μόνο τη Βουλγαρία και την Ουγγαρία.

Η Μεταπολίτευση οικοδόμησε ένα πλαίσιο δημοκρατικής σταθερότητας που άντεξε ακόμη και στις σφοδρότερες οικονομικές και κοινωνικές δοκιμασίες. Σήμερα, όμως, αντί να ενισχύεται, αποδυναμώνεται. Η λογοδοσία περιορίζεται, η θεσμική ισορροπία διαταράσσεται και η διαφάνεια υποχωρεί. Η αυξανόμενη δυσπιστία των πολιτών απέναντι στους θεσμούς δεν είναι συγκυριακή αλλά αποτέλεσμα συγκεκριμένων πολιτικών επιλογών της Κυβέρνησης. Σύμφωνα με το Ευρωβαρόμετρο (τέλη 2024), μόλις το 32% των πολιτών δηλώνει εμπιστοσύνη στην προστασία του κράτους δικαίου, επίδοση που κατατάσσει την Ελλάδα στην τελευταία θέση στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η χώρα δεν αντέχει έναν νέο κύκλο απαξίωσης των θεσμών και διάρρηξης της εμπιστοσύνης των πολιτών στη Δημοκρατία.

Το ΠΑΣΟΚ έχει διαχρονικά ταυτιστεί με τη θεσμική θωράκιση της Δημοκρατίας. Οι Ανεξάρτητες Αρχές, το ΑΣΕΠ, η Διαύγεια, η Ανοιχτή Διακυβέρνηση και η αιρετή Αυτοδιοίκηση αποτελούν συγκεκριμένες θεσμικές τομές που ενίσχυσαν τη διαφάνεια, τη λογοδοσία και τον έλεγχο της εξουσίας.

Για τους λόγους αυτούς, ζητώ, σύμφωνα με το άρθρο 143 ΚτΒ, να διενεργηθεί άμεσα προ ημερησίας διατάξεως συζήτηση στην Ολομέλεια της Βουλής για την κατάσταση του Κράτους Δικαίου, των Θεσμών και της λειτουργίας του Κοινοβουλίου στην Ελλάδα.

Με εκτίμηση,

Πρόεδρος Κ.Ο. ΠΑΣΟΚ-Κίνημα Αλλαγής

Νικόλαος Ανδρουλάκης